

คุณหมอกนแก่ง

กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการนอกจากใช้ในการคุ้มครองสิทธิเสียส่วนตัวแล้ว ยังใช้ในการกำกับดูแลเรื่องการบริหารงานบุคคลเพื่อส่วนรวมได้ด้วย จะใช้ดุลพินิจช่วยเหลือพวกพ้องกันคงยาก

คุณหมอโลโก้ได้มีหนังสือถึงศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุดรธานี ขอสำเนาหนังสือ ที่ อค ๐๐๓๒.๐๐๕/๔๒๖๘ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ พร้อมเอกสารในนั้นทั้งหมด ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุดรธานีมีบันทึกต่อท้ายหนังสือคำขอว่า อนุญาต เว้นตามข้อสงวนของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี คุณหมอจึงมีหนังสืออุทธรณ์คำสั่งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสำเนาหนังสือ ๒ รายการ คือ คำสั่งโรงพยาบาลอุดรธานี ที่ ๓๕/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๓ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง และบันทึกข้อความ ที่ อค ๐๐๒๗.๑/๒๘๔๔ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เรื่องรายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริง

ในชั้นพิจารณาจังหวัดอุดรธานีมีหนังสือชี้แจงสรุปความว่า ได้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่ส่วนที่ไม่เปิดเผยนั้นเนื่องจากเป็นข้อมูลข่าวสารลับ มีระบุชื่อตัวบุคคลชัดเจนหากเปิดเผยจะกระทบผู้เกี่ยวข้องได้ ส่วนคุณหมอชี้แจงว่า ผมนี้แหละเป็นคนทำหนังสือร้องทุกข์กล่าวโทษเรื่องการทุจริตการเบิกค่าตอบแทนของเวรพนักงานขับรถและพยาบาลที่ไม่เคยขึ้นเวรแต่ลงชื่อไปทำเบิก เรื่องเกิดตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๕๒ อดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลได้ตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยให้ตัวต้นเหตุลาออกจากราชการและให้คนที่เอาเงินไปเอาเงินไปคืนแล้วก็เลิกแล้วกันไป แล้วก็ใช้เงินสวัสดิการของโรงพยาบาลชดใช้แทนทั้งหมด เจ้าหน้าที่ทั้งโรงพยาบาลเห็นว่า การกระทำดังกล่าวเป็นการปกป้องผู้กระทำผิดช่วยเหลือพวกพ้องกัน จึงควรตรวจสอบให้ถึงที่สุดเนื่องจากเกี่ยวข้องกับระเบียบและกฎหมายหลายฉบับ และตัวคุณหมอเองควรได้รับบำเหน็จความชอบเป็นพิเศษตามระเบียบด้วยในฐานะผู้ให้ข้อมูลที่โปร่งใสและเป็นประโยชน์และเป็นผลดียิ่งต่อราชการ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ทั้ง ๒ รายการเป็นเรื่องการสืบสวนข้อเท็จจริงได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว และคุณหมอเป็นผู้ร้องเรียนต้องการตรวจสอบความถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เมื่อพิจารณาถึงประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนแล้ว คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจึงให้ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุดรธานีเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องตามคำขอให้คุณหมอทั้ง ๒ รายการ

เรื่องนี้ขอทูลเกล้าให้คุณหมอครับ สามารถใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ตรวจสอบความถูกต้องความโปร่งใสได้ตามเจตนารมณ์จริง หากต้องการข้อมูลข่าวสารไปใช้คุ้มครองสิทธิของตนเองหรือมีส่วนร่วมในการบริหารงานแล้วไม่ได้ขอให้ถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการครับเพราะ “ข้อมูลโปร่งใส ราชการพร้อมให้บริการ” ติดต่อสำนักงานฯ ได้ที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๘๐ www.oic.go.th (ที่ สค ๓๘/๒๕๕๙)

ขอสำเนาแผ่น ซี ดี ดี เก็บค่าธรรมเนียมได้เท่าไร

เรื่องการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการขอสำเนาเอกสารนั้น ส่วนใหญ่จะนึกถึงแต่การถ่ายเอกสารด้วยกระดาษ เอ ๔ แต่หากเป็นวัสดุประเภทอื่นล่ะ จะเก็บได้เท่าไร มีระเบียบฉบับใดรองรับไว้หรือไม่ น่าสนใจครับ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีหนังสือไปถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อขอหารือว่า ได้อนุญาตให้ทำสำเนารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับสมบูรณ์ (EIA) โครงการอาคารชุดพักอาศัยของบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ทำสำเนาให้ลงในแผ่นบันทึกข้อมูล ซี ดี รอม ในรูปแบบของ ดิจิทัล ออดีโอ อะโครแบท แต่ปัญหา มีอยู่ว่า ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เรื่อง การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของราชการ ไม่ได้กำหนดค่าธรรมเนียมการสำเนาข้อมูลข่าวสารลงแผ่นบันทึกข้อมูล ซี ดี รอม และแผ่น ดี วี ดี ไว้ จึงขอหารือเรื่องนี้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป หมายความว่า จะเก็บเงินค่าสำเนาได้เท่าไรในเมื่อไม่ใช่กระดาษ

แม้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการไม่ได้กำหนดอัตราค่าทำสำเนาข้อมูลข่าวสารลงในวัสดุแผ่นบันทึกข้อมูล ซี ดี รอม และแผ่น ดี วี ดี ไว้เป็นการเฉพาะ แต่ตามประกาศฉบับดังกล่าวที่อ้างถึงในข้อ ๒ กำหนดไว้ว่า “การเรียกค่าธรรมเนียมการสำเนาโดยเครื่องถ่ายเอกสารในขนาดกระดาษ หรือในอัตราที่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ หรือการขอสำเนาที่เป็นสื่อประเภทอื่น หน่วยงานของรัฐจะต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เว้นแต่ เป็นการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมที่ไม่เกินต้นทุนที่แท้จริง” ก็หมายความว่า หากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการสำเนาข้อมูลลงแผ่น ซี ดี รอม และแผ่น ดี วี ดี ให้ผู้ขอ และเรียกเก็บค่าธรรมเนียมที่ไม่เกินราคาต้นทุนที่แท้จริงแล้ว ก็สามารถทำได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการก่อน แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการขอสำเนาข้อมูลข่าวสารเกินกว่าราคาต้นทุนที่แท้จริงแล้ว จะต้องเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการก่อน ขอเพิ่มเติมอีกประเด็นหนึ่งครับ คือนอกจากเรื่องของตัววัสดุแล้ว ก็มีในส่วนของหมึกเครื่องพิมพ์พรีนเตอร์ซึ่งมีราคาสูงกว่าหมึกพิมพ์เครื่องถ่ายเอกสารก็พิจารณาตามต้นทุนแท้จริงได้เช่นเดียวกันครับ

ผมเคยได้รับคำหาหรือทางโทรศัพท์เรื่องลักษณะนี้หลายครั้งครับ ก็ได้ให้คำแนะนำไปเพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องและไม่ต้องโต้แย้งกันระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ และไม่ผิดพลาดในเรื่องเงินที่เรียกเก็บด้วยครับ มีข้อสงสัยติดต่อหารือได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๘๐ www.oic.go.th “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

(หรือ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘)